

سرمد المصطفیٰ

۱۳۰۷

پنجشنبه کونایه نشر اولیٰ و ثانی و اربعی هفتۀ یک غنیمت

نه قدر تدقیقات، نه قدر تبعات اجرا ایدلش ایسه بنه مکمل برتیجه وقرار ویرمه کافی دکدر .
اعماق دریا حیوانانندن کوز ایله کوروله ییلنلر بولنلردن عبارت اولوب حیوانات خرده پنبیه دایر برنجی مجتمزده معلومات مختصره ویرلشدر .

زهرت

دیگر بنک آغزنده برقاج کونلک غداسی صاقلایه بیه جک قدر بیوک برکیسه وارددر .

مع مافیه قمر بخرده بالکز بوجنس بالقلر دکل، ساحل ویا آزعقلی صولره مخصوص حیوان دخی موجرددر . چونکه تلاطم امواجله حیوانانک برچوخی انکینلره و قمر بخره کیدوب اکثریسی تبدیل طبیعت بیه ایدر : بعضیسنک یومورطهسی قمرک اعماق ظلت آبادنده نشو و نما بولور ، بعضیسنکی ایسه یاورو حالنه کیرنجیه قدر سطح بخرده طورور . بناءً علیه حیوانات بخریه حقنده

میتنویکم

ساعته دایر بعض
معلومات

ساعت، که ارائه
وقت ایلدیکی ایچون
جهانک الک قیقدار
آلتلرندندر، غایت ناقص
اوله رق الکاسکی زمانلر.
دن بری موجود ایدی.
تاریخچه معلوم اولان
برنجی ساعت «فلیسیدر»
استخده بر صو کاسهسی
اولوب قسم اسفلنده بر
نقبه جک بولنور وایچنه
صو طولدر یله رق او
صویک ثقبه دن آقان
مقداری اولچلمک ایله
وقت تعیین اولنور ایدی.
بوناقص آلت، ذره قدر
تعديل واکمال ایدلمکسزین
برچوق زمان رومالیر،
یونانلیر طر فدن استعمال
ایدلشدر . مؤخرآ صو-
یک بولندیقی کاسه

طودینی یووارلاخی کال سرعتله دوندرهرك پيشكاهنه موضوع اولان طاسه بر اقریدی؛ ساعت قاچی اوره قی ایسه آنجهك غاغلانندن اوقدر یووارلاق دوشردی. فیل دیشندن معمول بو یووارلاقك طاسلر ایچنده دونمستند اودرجهده لطیف بر صدا چقار، هر آنجه بریشقه طرز وادا ایله وظیفه سی اوقدر کوزل صورتده ایفا ایدردی که کلن کچن یولچیرك قوشلری کورمك، آهنگلری ایشقن ایچون ساعتلره باب جرومك آلتنده بکلمکدن کندیلری آله مدقلى تاریخلرده مذکوردر. وقتک بو یولده اعلانی کوندوزه مخصوص اوله رق کچه بشقه یولده کوزل بر تماشا ظهوره کلیر ایدی؛ کچه ساعتی داره سنك پيشكاهنده غایت بحلا اون ایکی جلیك لوحه بولهرق داره ده بونلرک مقابلنه بر بلور وضع اولمش ایدی؛ هر ساعت باشنده داره مئك آرقه سنده حرکت ایلین قدیبل بولورک تماماً اوکته کلهرک ضیاسی لوحیه عکس ایدر و او زمانلرجه مثلی کورلمه مش درجه لرده بارلاق بر نور پیدا اولوردی.

رقاص دینلن ناظم حرکتی ساعتده عربلرک استعماله باشلادقلى ده محققدر؛ چونکه اولاً بعضی فرنك تاریخلری بوخصوصی بیان وقبول ایتدکن بشقه تاریخ اسلامیه ده دخی رقااص ۳۹۳ سنه سنده مصرده اقامت ایلین (ابن یونس) نامنده بر ملک اختراع ایلدیکی مصر حدر. ثانیاً صو وقوم ساعتدن مکمل اولمق اوزره برنجی ساعتی یابان فلنسکی (هویکن) نامنده بر حکمتشناس اولدیفنه دار اوروپا لیرجه حاصل اولان قناعته اشتراك ایدمه یز؛ زیراً بونلره کوره (غالیله) رقااصک تابع اولدینی جاذبه دستورلری ۹۹۰ سنه هجریه سنده کشف ایله (هویکن) ه قرق سنه صوکره بودستورلردن بحث ایش و هویکن ده ۱۰۶۸ ده زنبکلی ورقاصی بر ساعت ایجاد ایتمشدر. حال بوکه بچوی تاریخنده سلطان سلیم ثانی حضر تارینك اواخر سلطنتنده رسم اغا نامنده بر استادك جیب ساعتی یاپدینی مصر حدر، حتی بچوی بو ساعتی بالذات کوردیکی وساعته اولجه مالک اولان اوچ کشینك مقتولاً وفات

خارجی اقسام متساویه آیره رق اولچیلن بر وقت معلومک کسوریه ده بيلمکه موفق اولدیلر. ده صوکره فلیسدره عقرب ویلقوان دینلن ایکنلر واون ایکی ساعت تقسیماتی حاوی برداره ربط ایلدی. ایکنلرک مربوط اولدقلى میلک اوزرینه بر ایپ صاریله رق انیک اوجنه بر تخته بارچه سی تعلیق اولتور وصویک اوزرینه بر اقلیدری؛ کاسه ده کی صو آزالقجه تخته بالطبع آشاغی ایشهرک میلی تحریک ایدردی. بو صورتله واقعا ساعتلر بر داره اوزرنده کوسرتیه بیلدی. فقط صو غایت آز بر زمانده توکندیکی ایچون آلت مکمل دکلدی. بر جوق اوغرا شدقندن صوکره یلقوان ایله عقربی دیشلی چرخلره میله ربط ایتمه موفق اولدیلر و بولجه صو ساعتی تحدید وقت ایچون اولدقجه مکمل بر آلت شکله کیردی. اساساً صو ساعتدن بشقه برشی اولیان قوم ساعتدن بجه حاجت کوره میز. تعیین وقده ندرجه حاز اهمیت اولدینی مستغنی تعریف اولان ارتفاع آلتی ده اسکی اختراعاتندیر. بو آلتک میلاد عیسادن ایکی یوز سنه اول اسکندریه ده تأسس ایدن علوم ریاضیه مکتبنده ایجاد اولدینی روایت ایدیلور.

خلفای عباسیه دن هارون الرشیدك ۲۸۶ تاریخنده فرانسه قرالیرندن «شارلمان» [*] بر جالار ساعت کوندردیکی عموم فرنك و عرب تاریخلری نقل ایدرلر؛ یالکر بعضی فرنك تاریخلری بو ساعتک صو ساعتدن بشقه برشی اولدینی ادعا ایدیلورلر. فرض ایدمکه ادعای طوغری اولسون، ینه ساعتی عربلرک اکمال ایلدکلری محققدر. چونکه هارونك شارلمان کوندردیکی ساعت شامده (باب جروم) نامنده کی بیوک قبولک اوستنده بولدینی خاخام بن یانك سیاحتنامه سنده بیان اولان ساعتک عینی ایدی. بو ساعتده باقردن معمول اولوب ساعت لیل ونهاری اعتباریه هر بری بر طاقک کوچوک قبولری حاوی ایکی داره دن متشکل ایدی. کوندوز، هر ساعت باشنده داره لرك برنده کی کوچوک قبولردن بری آچیه رق دمیردن مصنوع غایت کوزل بر آنجه چقار و منقارنده [*] بوساعتک ایلك نسخه مرده رسمی واردر.

ده (شوبلکه) نك اثر همته دنيانك اك مكمل ماكنه لاندن
معدود اولمشد. شوبلکه سترازبورغك اسكى ساعتى
بوزهرق مجدد بر ساعت قله سنى بنا ايلمشد. بوقله ده
نانبه لرى كوسترن وهر ساعت ويارم ساعت وچاريك
ساعته جالان بر ساعتدن بشقه اوزرنده دورينسر
كوريله بيلن سيارانك صورت دور وحركتلى مشاهده
اوله جق بر جدول، صفحات قمرى و خسوف و كسوفى
كوستيجى بر لوحه، يورطيرى و ايام مشهوره يى ميين
ومتحرك بر تقويم، هر يكرمى درت ساعته بر دور
ايدن وجغرافيانك هر درلو تقسيماتى حاوى اولهرق دور
ايله كه قطريك ايجرى طوغرى باصديغى بيله كوريلن
بيوك بر كره مجحه واردر. ساعت جاله جنى وقت قله نك
اوزرنده بولنان جسم هيكللر اللرنده طوتدقلى
طوقاقلى قله نك تپه سته موضوع اولان بيوك چا كه
اورورلر.

اسويچره ده (بريكه) استنده فرانسز بر ساعتجى
واردى كه ساعت اعمالى خصوصنده محير عقول اوله جق
راده لده مهارت كوسترمشدى: برنجى نابوليون بريكه به
هچ قورولدن ايشليه جك بر جيب ساعتى اصهارلاز. بريكه
هر كسك مامولى خارچنده اولهرق، اويله خارق العاده
بر اترى وجوده كتير. ياپدغى ساعت ۱۲۱۹ ستمسندن
برى ايشلكه در. اينجنده كى چرخار دلك و تماسك
تأثيريله بوزولنجيه قدر ايشليه جكدرا! لكن اوچ كونده بر
كره جيبه قونهرق ايكي اوچ دقيقه كرمك لازم كالير.
زيرا هچ قورولدن ايشليور ظن اولنان بوساعتك اينجه
بريكه اوقدر مضع بر ماكنه قوميشدر كه يوريدجكه
وجودك صارصلمسندن متأراً زنبركى قشقدريز يوريدجكه
قوريلان ووقته صانعك شهرتى عيوقه ايصال ايدن
ساعتلر بوكون اوروپانك هر فابريقه سنده اعمال اولنقده
وكوموشدن معمول اولانلرى يوز غروشه صائقده در..
اك صوك ايجاد اولنان ساعت الكتريق وهوا ساعتلر در.
الكتريق ساعتى (ستل) استنده بر حكمتشناسك اثر
مهارتيدر. ايلك تجربيه سى ۱۲۵۶ ستمسنده مونيق شهرنده

ايتديكى و نهايت كنديسكده بونى جلاددن اشترا ايلديكى
صاحبى طرفندن نقل اولنمى اوزرنه ساعتك مشوم
اولديغه حكم ايله اومخوس آلك قيرلسنى توصيه ايلديكى،
صوكرده صاحبيه برابر اوزرنن جواهرى آلهرق بر
كلجك ايله اينجده بولنان چرخلى پاره پاره ايتدكلرى
نقل ايدر.. بولندقلى كيده اوساعتدن بشقه ايكي اوچ
ساعت دهها موجود اولديغى ده سويلر.

شمدى فرض ايدلم كه پچوينك بحث ايتديكى
ساعته كى محرك هويكنك ايجاد ايلديكى زنبرك اولسونده
بشقه بر واسطه تحريك اولسون. مادامك سليم خان ثانى
حضرتلرينك آخر ايام سلطنته تصادف ايدن ۹۹۰ ستمه
لرينه طوغرى استانبولده جيب ساعتى موجود ايدى؛
مادامك هويكن ساعتى، يوقايرده ده بيان اولنديغى اوزره
۱۰۶۸ ستمسنده اورتيه قوميشدر هويكن جنايلرى شمدى
قوللانديغيز ساعتلك موجب عدايمك ممكن اولورمى؟
«غالبه» بر روايته كوره كليساده ساللانان آخه قندبلى
وديكور روايته كوره برچوجفك التده ساللامقده اولديغى
اوجنه طاش باغلى ايجى [صايان] كوره رك دوشونممش
اوله يدى شمدى قوللانديغيز ساعتله مالك اوله ميه جقدق
ديرلر سه بو قولك سختى فصل قبول ايدرز؟

بوكون ساعت احتياجات بشريه دن معدود در.
ساعتجيك ايسه اوقدر ترقى اتمشدر كه شمى فليسيدير آلتيله
قناعت ايدنلر دنيايه كلسه لر كنديلرغى بشقه بر عالم
دوشمن ظن ايدرلر؛ كونلرى، آبلرى، سنه لرى، خسوف
وكسوفى ارايه ايدن جيب ساعتلى ياپيورلر؛ هرايستيلان
شيك اينجه بر ساعت اوطورتيورلر؛ هر آرزو اولنان
شكلده ساعت اعمال ايديورلر؛ يكرمى غروشه، اوتوز
غروشه صايتلان ساعتلر وار، يوز ليزايه، ايكي يوز ليزايه
آلتيه بيلن ساعتلر وار!

اوروپانك هان هر شهرنده بر ساعت قله سى موجود در.
مملكه ساعتلرينك اك مشهورلرندن برى
استرازبورغده كى ساعتلك ۹۷۲ ستمسنده (ايساق
هابرش) نامنده بر ساعتجى طرفندن ياشلش و ۱۲۵۴

چقاريله جق اولان تاريخ حربدن آلتشدر .
(۴۳۶) نومرولو حقيفه ز پتساز انظار اعتبار
اولان لوحه سلطان سليمان قانوني عصرينه رونق
ويرن امرای بحريه عثمانيدن غازي خيرالدين پاشا
حضرتلرينك برتتال جلالت اشماليدر .

خيرالدين پاشا دولت ابديةالدوامه خدمات جيلهسي
سبق ايدن وزراي عظامك مشاهيرندن اولوب ، وقوعات
حريت افزايله تاريخ عثمانيك اك پارلاق حقيفلريني
تريين واملاليتشدر .

جزاير اميري ايكن سلطان سليمان حشمت عنوانك
جلب وعودونه مبنی در بار شوكت مداره كلهرك خاكاي
شاهانيه جبين ساي عبوديت اولغله عهدۀ لياقته جزاير
بكار بكلكي انضاميله منصب جليل قيوداني توجيه
واحسن سپورلش و ۹۴۱ تاريخندن ۹۵۳ تاريخه قدر
— ۱۲ سندن عبارت بر مدت — بو مقام سايمده
بالاستقلال مربع نشين جلالت اولوب ، دين و دولته
امثالسر حسن خدمتمده بولنلش ايدى .

سلطنت سنيهك قدم صرهسيه اون طقوزنجي ،
لياقت جهتيه دخي برنجي قيودان درياسيدر ،
برعسكر ايچون باعث شان ابدى اولان حيت ،
شجاعت ، معرفت ، وطنپورلش ، صداقت وناموس وعفت
كبي مادي معنوي فضائل حميده وخصائل مدوحهك
كافهسي جامع بر مجاهدتي نظير ايدى .

آق دكر ساحلري خيرالدين پاشانك جولانكاه
دائمي اولوب ، سيف جلاذتي بجزاير سبته بوغازينك
طيشايرلرينه ، برا دخي ايتاليا واسپانيا داخليله شمالي
آفريقانك هان بحر محيط اطلامسي ساحلرينه قدر
تمديدۀ موفق اولهرق طارق بن زياد ، موسى بن نصير .
عقبه بن نافع كي صدر اول مشاهير اسلامنك شهرت
عسكريه لريني كولكدهه براقه جق مرتبهه فتوحات جسيمه
ومظفريات عظليه ناليتيله كسب شان ومفخرت ايلش
اولديني هان هرملت لسانی اوزره يازلش اولان يوزلرجه
تاريخنرك شهادتيله مبتدر .

شوكت بحريه غنايهي برج اقبالك ذروه كماله
اصعاد ايچون مصروف اولان بوجّه اقدامات عاليه وهمايت

اجرا ايدلشدر . بوساعتك اساسي شهرك اوردۀ يرينه بر
بيوك ساعت بنا وايستيلن محلله يالكز يلقوان وعقربى
حاوي بر ساعت ميناسي وضع ايله بيوك ساعت ايشلتورك
الكترتيق تللري وساططيله مينالرده كي ايكنلري تحريككن
عبارتدركه بر محرك و بررقاص ايله هرزده آرزو اولنورسه
ساعت ايشلتك ديمكدر . هوا ساعتده عينا الكترتيق
ساعتى كبي بر محرك ايله محال مختلفهده ارائۀ وقت اساسه
مينيدر . يالكز بوساعتلرده ايكنلري تحريك ايچون
الكترتيق يرينه تضيق اولنلش هوا استعمال ايديلير . هوا
ساعتى الكترتيق ساعتدن مكملدر . چونكه الكترتيق نقل
ايله ايكنلري تحريك ايدن تللره هوانك تبدلاني تاثير
ايدليكندن ساعتلر منتظماً حركت ايله من وكجي ايلري
كيدر ككي كرى قالير ، حتى اوروپا حكمتشناساي ايكنلري
تحريك ايچون الكترتيقن بشقه برواسطيله مراجعتۀ مجبور
ايدن الكترتيقده بونقصانك مشاهده اولنيسيدر . هوا ساعتى
آلمانياي (مانهوفر) استنده برماكينستك ايجاديدر . شمدي
اوروپانك هر طرفده هوا ساعتى قبول اولنشددر . بارسده
هوا ساعتك امتيازني آلان قومانيه كونده يكرمي باره
ويرلديكي حالده هراوه بر ساعت ميناسي وضعي تعهدايلور!

الهام

تاريخ حجاب

آقاخان

قيودان دريا غازي خيرالدين پاشا
(اسفار بحريه عثمانيه) ناميله قريباً موقع انتشاره